

A Szociális Szövetkezetek Országos Szövetségének (SzOSzöv) bemutatása

A SzOSzöv alakulásakor mindössze 83 szociális szövetkezet volt bejegyezve és ebből 17 szociális szövetkezet vett részt a SzOSzöv megalakulásakor, 2010. májusában a Civil Kollégium Alapítvány (CKA) Képzési Központjában Kunbábonyban az alakuló ülésen. A Civil Kollégium Alapítvány a Közösségfejlesztők Egyesületével partnerségben 1994 óta foglalkozik szövetkezetfejlesztéssel, a szociális gazdaság kialakulásának támogatásával. A bíróság megismételt közgyűlés összehívását rendelte el, amelyre re 2010. november 12-én került sor szintén Kunbábonyban.

Mielőtt a szövetség alapszabályának vitájába belekezdünk volna, előtte tisztáztunk két elvi kérdést, amelyek még az előkészítő munka során vetődtek fel. Az egyik kérdés az volt, hogy a szövetség milyen jogi formában alakuljon meg - szövetkezetként vagy egyesületként? Ebben egyhangúan megállapodtunk, hogy egyesületi formában alakul meg a szövetség, de hivatkozunk a szövetkezeti törvény IX. fejezetére. A második kérdés az volt, hogy a szövetségnek csak jogi személyiséggel bíró szociális szövetkezetek legyenek a tagjai vagy legyenek magánszemélyek is a tagjai között? Az lett a döntés, hogy szociális szövetkezetek, mint jogi személyek – szavazati joggal - alapítják a SzOSzöv-öt, de magánszemélyek tanácskozási joggal - szavazati jog nélkül - is részt vehetnek a munkában.

A résztvevők következőket fogalmazták meg arról, hogy miért alapítottak szociális szövetkezetet: forráshiány kezelése; munkahelyteremtés; Kht-k megszűnése; közmunka átalakítása; piac megbízhatatlansága; OFA pályázat; fiatalok megtartása a településen; helyi sajátosságok megőrzése; önfenntartásra való nevelés; demokratikus szervezeti működés érdekében. A szervezetek az alapszabályban fogalmazták meg a szövetség létrehozásának célját és feladatát.

A Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége más érdekképviselőkkel együttműködésre törekedve vállalja a szociális szövetkezeti érdekek képviselését és érvényesítését a jogalkotásban és más állami döntések meghozatalában. Küldetesként fogalmazta meg a szövetkezeti modell népszerűsítését, a szövetkezetek képzését, a szövetkezetek támogatását a helyi közösségek fenntarthatóságának biztosításában. 2013-ban a SzOSzöv szervezetfejlesztés keretében a küldetésnyilatkozatot így fogalmazta át:

A SzOSzöv autonóm, szolidáris és fenntartható közösségek megszületését ösztönzi, és a szövetkezeti elvek szerinti működését támogatja. Képviselet a Szociális Szövetkezeteket, elősegíti azok racionális gazdasági tevékenységét, együttműködését, hálózattá szerveződését, továbbá társadalomformáló erővé válását.

Az alapszabály így fogalmazta meg a Szövetség feladatait:

1. Hálózatépítés, a Szociális Szövetkezeti mozgalom kiterjedésének elősegítése, szövetkezetek alapításának és működésének támogatása;
2. A szövetkezeti tevékenység egyes területeinek elemzése, adatok gyűjtése értelmezése és kutatása.
3. A Tagok feladataikhoz kapcsolódva oktatási, tudományos, kutatás, intézmény alapítása, támogatása, ismeretterjesztő tevékenység folytatása, folyóiratok és egyéb kiadványok útján;

4. A tagszervezetek és más szövetkezetek felkérésére közösségi alapjuk elszámolásának helyességét és átadását a vagyonszármondó-tervezet, illetve végelszámolási zárómérleg megbízó szervezet közgyűlése elé terjesztését megelőzően ellenőrzi megbízás esetén;
5. A Szövetség tagjainak ügyében etikai kérdésekben állást foglalni;
6. A szövetkezetek integrációs, területi, regionális vagy szakmai szempontok szerint történő együttműködésének előmozdítása;
7. Tanácsadás, oktatás és szolgáltatás a szövetkezetek, illetve azok tagjai részére, elsősorban gazdasági, pénzügyi, közösségi, szociális és jogi kérdésekben; és közhasznú szervezetek számára biztosított - csak közhasznú szervezetek által igénybe vehető - szolgáltatások;
8. Kapcsolattartás, együttműködés hasonló célú bel- és külföldi szervezetekkel,
9. Vélemények, javaslatok megfogalmazása a Kormány vagy az Országgyűlés megkeresésére a szövetkezeteket vagy azok tagságát érintő kérdésekben
10. Jogszabályok meghozatalának kezdeményezése a jogalkotóknál.
11. Emberi és állampolgári jogok védelme,
12. Szövetkezetekkel foglalkozó szakemberek érdekeinek egyeztetése, a szükséges nyilvánosság megteremtése, a szövetkezetek ismertségének, társadalmi presztízisének erősítése, nemzetközi szakmai kapcsolatok kiépítése,
13. A közösségi alapú, szolidáris társadalmi működés elősegítése, az állampolgárok társadalmi részvételének támogatása: a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, továbbá munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, önfoglalkoztatásának és foglalkoztatásának elősegítése és ahhoz kapcsolódó szolgáltatások,
14. A szövetkezetek bel- és külföldre irányuló gazdasági tevékenységének elősegítése; azzal összefüggő képviselet.
15. Közreműködik a helyi önkormányzatokkal foglalkoztatási tervük kidolgozásában és megvalósításában
16. Forrásteremtés a feladatok végrehajtásához, a tagszövetkezetek szociális és közösségi jellegű tevékenységének anyagi eszközökkel való támogatása;
17. Euroatlanti integráció elősegítése.
18. Szolidaritási alapot hoz létre a szövetség feladataihoz kapcsolódó anyagi feltételek biztosítása érdekében, és a célkitűzések figyelembevételével éves munkatervet készít.

Az alapszabály teljes szövege elérhető: <http://szoszov.hu/szovetsegrol> weblapon.

SzOSzöv megválasztott tisztségviselői:

Elnökség:

Elnök Németh László (Közösségi Szociális Szövetkezet),
alelnök dr. Magyar Katalin (Érted, Együtt Szociális Szövetkezet)
Maár Zsuzsa tag (Bizalom köre Szociális Szövetkezet);
Kömüves József tag (Brezik Szociális Szövetkezet)
Benke Zsolt tag (EMMET Szociális Szövetkezet)

Felügyelő Bizottság:

Süveg Tiborné FB elnök (Cigle Fészek Szociális Szövetkezet)
Bede Judit tag (Brumm Szociális Szövetkezet).
Nagy Gábor tag (Gödölye Szociális Szövetkezet)

A Szoszöv a következő segítségeket tudja nyújtani, konzultáció, képzés, tanácsadás, fejlesztés, érdekvédelem, valamint szövetkezetek megalakulásához:

- 1.) Információt tudunk adni a szociális szövetkezetek szerepéről a szociális gazdaságban - elméleti felkészülés a szövetkezeti működés megértésére
- 2.) A felmerülő kérdéseket, mind elméleti, mind gyakorlati szempontból megválaszoljuk.
- 3.) Megszervezzük, hogy a legközelebbi szociális szövetkezetet meg tudják látogatni és gyakorlati tapasztalatot tudjanak szerezni a szociális szövetkezet működéséről.
- 4.) Segítünk olyan tevékenységek megtalálásában, kialakításában, amelyek fenntartható foglalkoztatást tudnak biztosítani.
- 5.) Segítést nyújtunk a tevékenységek üzleti terveinek kidolgozásában.
- 6.) Segítjük és támogatjuk, hogy az alapító tagok szándékának leginkább (és a jogszabályoknak) megfelelő alapszabályt tudjanak összeállítani.
- 7.) Tanácsot adunk a bírósági bejegyzéshez, ha szükséges biztosítjuk a formanyomtatványokat, ajánlunk jogászt a bejegyzéshez.
- 8.) Képzést biztosítunk a szociális szövetkezet közösségi vállalkozásához, szövetkezet közösségépítéséhez, a szövetkezetben dolgozók munkavállalási készségeinek fejlesztéséhez.
- 9.) A <http://szoszov.hu> weblapon keresztül folyamatosan információkat nyújtunk a szövetség híreiről, a szövetkezeteket érintő hírekről.
- 10.) A szoszov@lev-lista.hu levelező listára fel lehet iratkozni és információt lehet cserélni a többi működő szövetkezettel, megbeszélni, egyeztetni lehet a szövetkezeteket érintő kérdéseket.
- 11.) A szövetkezetek érintő kérdésekben a Szoszöv utána jár a problémás helyzeteknek, állásfoglalást alakít ki, hivatalos szervek állásfoglalását kikéri, a szövetkezetek érdekében érdekképviselői tevékenységet látunk el.
- 12.) Szervezzük a kapcsolatokat a szociális szövetkezetek között, mind emberi, mind szakmai, mind üzleti együttműködések vonatkozásában.
- 13.) Támogatást adunk a szövetkezeti elvek szerinti napi működés kialakításához, a demokratikus működési gyakorlat megvalósításához.
- 14.) Valamint mindazoknak a céloknak az elérésében támogatást nyújtunk az alakuló szövetkezetek, amelyek a Szoszöv alapszabályában rögzítve vannak.

A Szoszöv tagszervezetei megtalálhatók a www.szoszov.hu weblapon a tagszervezeteink fül alatt, ahol a tagszervezetek alapadatai és bemutatkozása is megismerhető.

A Szoszöv a következő meghatározását adja a szociális szövetkezeteknek.

A szövetkezet - a kölcsönös, szolidáris együttműködés kerete, - tulajdonképpen válasz a piacgazdaság (negatív) jellemzőire. A szociális gazdaság, amely magába foglalja a szövetkezeteket, a kölcsönös segélyező egyesületeket, a társulásokat és az alapítványokat, azonos értékeket képviselnek. Az egyéni érdekekkel szemben a közösségi érdeket hangsúlyozzák. Az alá-felé rendeltséggel szemben, a demokratikus, egyenrangú kapcsolatokat. A piac globális hatásával szemben, a helyi közösségek fenntarthatóságát tartják értéknek. Az egyénnek, az uniformizációval szemben, az egyéni kibontakozás lehetőségét adják. A rejtett társadalmi kirekesztésre a helyi/közösségi befogadó és integráló társadalom működtetésével válaszolnak. A szociális gazdaság szereplői a tevékenységüket az emberek közötti szolidaritásra építik, fontosnak tartják az alakító, állampolgári magatartás

megvalósítását munkájukban, és a napi működésben a demokratikus eljárások szerint döntenek. Olyan közös érdekeltségű tevékenységet folytatnak, amely biztonságos megélhetést, jó minőségű egyéni, családi és közösségi életformát tesz elérhetővé tagjai számára. A szociális gazdaság fenti értékek szerinti gyakorlata hozzájárul a helyi fejlődéshez, az összetartó közösségi, és társadalmi működéshez, a társadalmi és gazdasági stabilizációhoz, a sokszínű foglalkoztatás megvalósításához, védelmet ad a kirekesztéssel szemben, és egy formája a szegénység elleni küzdelemnek. A szociális szövetkezet egy olyan helyi közösség demokratikusan létrehozott és működtetett gazdasági szervezeteként értelmezhető, amelyben a társadalmilag elkötelezett jómódúak, jól képzettek, kapcsolatokkal rendelkezők fognak össze a hátrányban élőkkel, kirekesztettekkel azért, hogy közösen egy élhető, helyi közösséget, munkát adó szervezetet hozzanak létre. Szociális szövetkezet akkor érdemes alakítani, ha a cél az, hogy a **piaci rést megtalálva öfenntartó gazdasági** szervezetet hozzon létre egy **helyi közösség**, a minden szempontból való (gazdasági, kulturális, oktatási, demokratikus működést megvalósító) **önrendelkezés** elérése érdekében.

A szociális gazdaság egyik működési formája a szövetkezeti munkamód, amelyet 1995-ben Manchesterben így határoztak meg: „A szövetkezetek olyan személyek autonóm társulásai, akik önkéntesen egyesültek abból a célból, hogy közös gazdasági, társadalmi és kulturális céljaikat közös tulajdonuk és demokratikusan irányított vállalkozásuk útján megvalósítsák”.

A szociális szövetkezetek szövetségének létrehozását az indokolta, hogy a szövetkezetekre vonatkozó törvényi keretek az európai szabályozással összhangban vannak, de a gazdasági és adószabályok, illetve a szociális gazdaság fejlesztésére fordítható források sok ellentmondást tartalmaznak, amiért szükséges a szociális szövetkezetek hatékony érdekvédelmét elindítani. Ugyanakkor az is szükségessé tette a szövetség kialakítását, hogy ma már közel kétezeröttszáz bejegyzett szociális szövetkezet van, és várhatóan az elkövetkező években emelkedik a számuk. A szövetkezetek igénylik az érdekképviselő mellett, a szakmai támogatást, a gazdasági együttműködések kialakítását, szervezését, a tudásbázisuk bővítését.

A szociális gazdaság - és ezen belül a szociális szövetkezet - az aktív szociálpolitika egyik leghatékonyabb eszköze, mert a befogadó társadalmi értékek mentén biztosít foglalkoztatást, megélhetést, közösséget, leginkább azok számára, akiket a társadalmi mechanizmusok kirekesztenek. A szociális szövetkezet így az élhető társadalom egyik alapköve. Történelmi példák mutatják (pl. Wörgli, Argentína), hogy válságok idején a pénz logikája helyett a munka logikáját követő szövetkezeti tevékenységek valós alternatívát tudnak nyújtani a fenntartható társadalmi működésre. Az ismétlődő válságokon túl (ami a pénz logikájának törvényszerű következménye), a kirekesztő piacgazdaság alternatívájaként létrehozható és működtethető, a szolidaritásra és munka valamint az ember megbecsülésére épülő szociális gazdaság és benne a szociális szövetkezet.

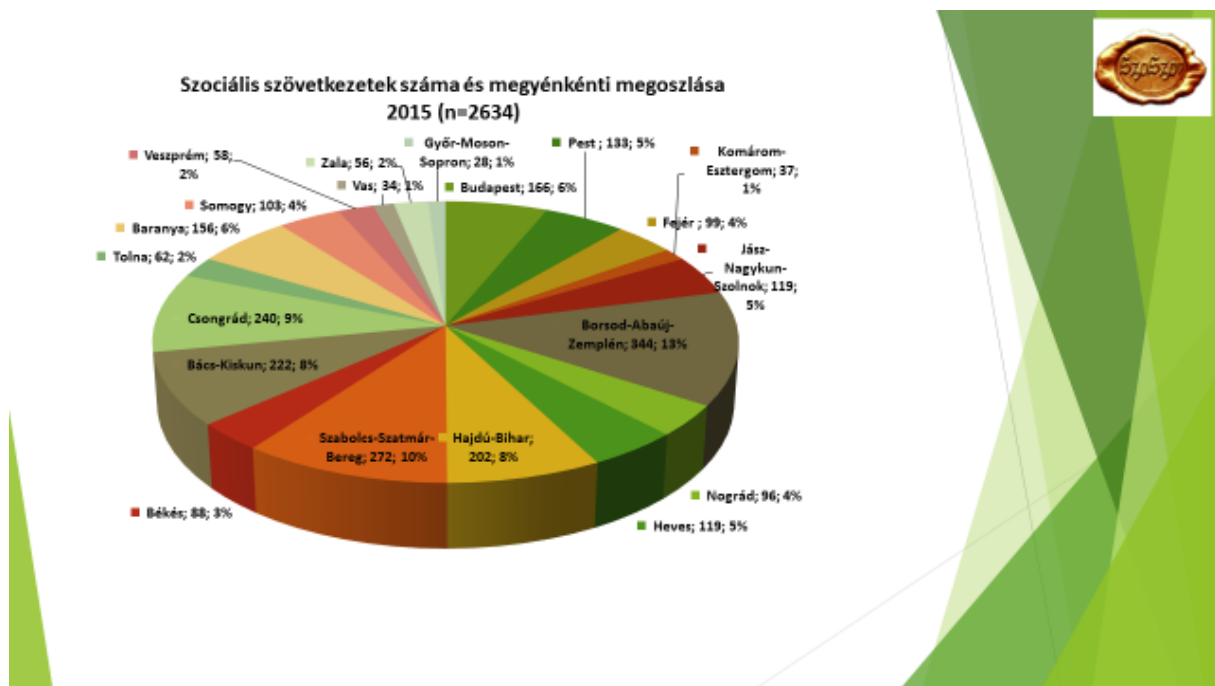
SzOSzöv közhasznú tevékenységének bemutatása

Szociális szövetkezetek megalakulásához információ, tanácsadás, dokumentum minták rendelkezésre bocsátása, szövetkezeti szakértők névjegyzékének átadása. 2015-ben a meglévő 2603 szociális szövetkezet. 2015. évben a SzOSzöv weblapját 24056 felhasználó látogatta meg. 2014-hoz képest 16%-kal emelkedett az új felhasználók száma. Összesen 110529 megtekintés történt és 26186 letöltése történt a szakmai anyagoknak. A weblapon a tagszervezetekkel történő kapcsolatfelvétel száma 4905 esetben történt. A szociális

szövetkezetek alapításához információkat, iratmintákat 2325 esetben töltötték le a weblapról. A SzOSzöv Facebook oldalát 598 követik. Hetente kb. 200-250 bejegyzés születik, ami kb. 12000 bejegyzés egy évben, amihez 2400 résztvevő szól hozzá egy év alatt. Naponta 80-90 ember nézi meg átlagban a Facebook oldalunk bejegyzéseit és átlagban naponta 20 ember osztja meg a bejegyzéseinket.

Telefonos tanácsadás történt a 7 régióban összesen 752 alkalommal. Személyes tanácsadásra került sor 58 alkalommal. E-mailen keresztüli tanácsadás, információadás 187 esetben történt. Országos Szövetkezeti Tanácsból kilépett a SzOSzöv. Minisztériumi, parlamenti egyeztetés szociális szövetkezetek ügyében 3 alkalom. Partnerszervezeti egyeztetés szociális szövetkezetek ügyében 12 alkalom. Zöldépítési Innovációs Klaszter munkájában részvétel és EU-s pályázat kidolgozásában részvétel. Oktatás szövetkezetekről szövetkezeteknek 5 alkalom. Előadás a szociális szövetkezetről Magyarországon 8 alkalommal. Közvélemény tájékoztatása, interjú 5 alkalom. Törvényjavaslatok véleményezése a szociális szövetkezetek szempontjából. Konferencián részvétel a szociális szövetkezetekhez kapcsolódóan 3 alkalom. Részvétel Az Euclid Európai Szociális gazdaság fejlesztési társulat Zágrábi konferenciáján, illetve együttműködés európai szociális gazdaság fejlesztésben.

Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége (SzOSzöv)
1055 Budapest, V. ker. Kossuth Lajos u. 17.
+36/309997003 e-mail: szoszov@gmail.com
<http://szoszov.hu>

Szociális szövetkezetek fő tevékenységi területei szerinti százalékos megoszlása

